

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 284 § 1 k.k. oraz art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 czerwca 2023 r.,

osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. akt II AKa 389/16,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie
z dnia 5 lipca 2016 r., sygn. akt V K 108/14,

na podstawie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**odmówić przyjęcia wniosku M. K. o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 24 kwietnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął osobisty wniosek skazanego o wznowienie z urzędu postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. akt II AKa 389/16, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 5 lipca 2016 r., sygn. akt V K 108/14, z powodu rażących uchybień zależnych od sądu orzekającego oraz rażącej niesprawiedliwości orzeczenia. Uzasadnienie wniosku zostało oparte na tezie, iż skazanego nie można było uznać za winnego wypełnienia znamion zarzucanego mu przestępstwa z art.

284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. tym bardziej, że w dwóch innych postępowaniach, zdaniem wnioskodawcy analogicznych do sprawy, w której złożono niniejszy wniosek, został bądź to uniewinniony, bądź sąd odwoławczy uchylił wyrok sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Rzeczone pismo procesowe zawierało także wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu, celem sporządzenia i podpisania wyżej wymienionego wniosku. Ponadto wnioskodawca domagał się umorzenia kosztów sądowych oraz skierowania sprawy do ponownego rozpoznania poprzez uchylenie wyroku objętego wnioskiem, ewentualnie jego zmianę na korzyść skazanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Osobisty wniosek skazanego jawi się jako oczywiście bezzasadny, co musiało skutkować odmową jego przyjęcia po myśli art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

Zgodnie ze wskazanym wyżej przepisem, sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nierespektującego obowiązującego w postępowaniu wznowieniowym rygoru przymusu adwokacko-radcowskiego (bez wzywania do uzupełniania tego braku) w sytuacji, gdy „z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność”. Użyty przez ustawodawcę zwrot „odmawia” oznacza, że sąd jest zobligowany do przeprowadzenia takiej kontroli osobistego wniosku strony, który wbrew art. 545 § 2 k.p.k. nie został sporządzony i podpisany przez profesjonalnego przedstawiciela procesowego, pod kątem okoliczności, na których go oparto. Kontrola ta ma charakter *quasi* formalny, co oznacza, że w jej toku nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania wniosku ani do badania jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia, ale do wstępnego przeanalizowania treści wniosku, w celu ustalenia możliwości jego skutecznego złożenia. Zaznaczyć bowiem trzeba, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego podstawy zostały ustawowo skatalogowane (art. 540 k.p.k., 540a k.p.k., 540b k.p.k.) i nie każde, nawet zaistniałe w rzeczywistości, uchybienie procesowe, będzie się w nie wpisywało. Ustawodawca w treści przepisu art. 545 § 3 k.p.k. wskazał te okoliczności, które mogą świadczyć o oczywistej bezzasadności wniosku, niemniej wskazanie to nie jest wyczerpujące, o czym świadczy użyte w ustawie wyrażenie „w szczególności”. Pojęcie „oczywistej

bezzasadności”, o której mowa we wskazanym przepisie powinno być rozumiane podobnie jak na gruncie przepisu art. 535 § 3 k.p.k., a zatem „bezzasadność oczywista to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna na pierwszy rzut oka, niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia” (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, nr 1, poz. 5; postanowienie SN z dnia 28 marca 2023 r., IV KO 16/23, LEX nr 3511561).

Analiza pisma skazanego M. K. jednoznacznie wskazuje, że z taką sytuacją mamy do czynienia. Podniesione przez ww. okoliczności nie mieszczą się bowiem w katalogu podstaw wznowienia określonych w rozdziale 56 k.p.k.

Po pierwsze należy zauważyć, że orzeczenie zapadłe w innej sprawie, nawet zbliżonej pod względem faktycznym i prawnym, nie może być poczytane za „nowe fakty lub dowody” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Orzeczenie sądu powszechnego nie zostało także przewidziane jako oddzielna podstawa wznowienia, co wynika z samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego określonej w art. 8 § 1 k.p.k. Drogę taką może otworzyć jedynie rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego lub organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. Tak więc okoliczność, iż skazany M. K. w innych analogicznych postępowaniach został uniewinniony bądź sąd odwoławczy uchylił wyrok sądu *meriti* i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, nie ma znaczenia dla możliwości wznowienia niniejszego postępowania.

Po drugie, podstawą wznowienia nie może być także rażąca niesprawiedliwość orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2002 r., WO 12/02, OSNKW 2002, z. 11-12, poz. 110), co eksponuje w swym wniosku skazany. Przepis art. 440 k.p.k. nie został bowiem wskazany wśród podstaw wzruszenia prawomocnego orzeczenia w tym trybie.

Po trzecie, treść osobistego wniosku skazanego stanowi jedynie wyraz niezadowolenia z zapadłego prawomocnie rozstrzygnięcia i polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu co do możliwości przypisania skazanemu wypełnienia znamion zarzucanego mu przestępstwa przez sądy orzekające w sprawie. Wskazane kwestie, ujęte w ramy rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, były już

przedmiotem kasacji obrońcy (k. 1730-1740), która postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 r. została oddalona przez Sąd Najwyższy jako oczywiście bezzasadna (k. 1775). W tym kontekście należy zważyć, że skazany w swoim wniosku istotnie rozmija się z prawdą wskazując, że złożona w przedmiotowej sprawie kasacja została przyjęta jako zasadna, lecz z braku środków musiała zostać wycofana.

Po czwarte wreszcie, brak jest również podstaw do wznowienia niniejszego postępowania z urzędu, mimo iż skazany domaga się takiego działania. Zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k. wznowienie postępowania w tym trybie następuje w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Skazany nie wskazał na ujawnienie się którejkolwiek z przesłanek wymienionych w ww. przepisie, a Sąd Najwyższy nie dopatrzył się takowych zapoznając się z aktami sprawy.

Reasumując, analiza treści złożonego wniosku już na wstępie prowadzi do stwierdzenia, że skazany oparł ww. pismo procesowe na innych podstawach niż te, które zostały przewidziane procedurą karną, a w sprawie nie ujawniły się okoliczności, które prowadziłyby do podjęcia przez sąd działań w zakresie wznowienia postępowania z urzędu. Powyższe przesądziło o stwierdzeniu, że z treści osobistego wniosku M. K. wynika jego oczywista bezzasadność, co zgodnie z treścią art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. nakazywało odmowę jego przyjęcia, bez wzywania do usunięcia braku formalnego w postaci sporządzenia i podpisania wniosku przez adwokata albo radcę prawnego. Tym samym rozpoznanie, zawartych w złożonym piśmie procesowym wniosków skazanego dotyczących wyznaczenia mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania oraz o zwolnienie z kosztów sądowych, wobec stwierdzenia zaistnienia okoliczności, o której mowa w art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k., jawiło się jako bezprzedmiotowe. Celem tego przepisu jest bowiem zredukowanie zbędnych przebiegów procesowych w postępowaniu wznowieniowym w sytuacji, gdy obiektywnie brak jest podstaw do wznowienia postępowania. Wobec tego, jeżeli już *prima vista* jasny jest brak okoliczności wskazujących na zmaterializowanie się którejkolwiek z podstaw wznowieniowych wskazanych rozdziale 56 k.p.k., to nieracjonalne i niecelowe byłoby kontynuowanie

czynności procesowych mających doprowadzić do uzupełnienia braków formalnych wniosku przez wyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu (czy zwolnienie go z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych), skoro okoliczności wskazane przez niego obiektywnie nie mogą doprowadzić do wznowienia postępowania.

Mając powyższe na uwadze, postanowiono jak w części dyspozytywnej.